

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-11180458
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

09 Aralık 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

28. Dönem Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara dair cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

ŞIRNAK MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET ZEKİ İRMEZ'İN
TBMM 7/18149 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR:

- 1) Dicle Nehri üzerinde kurulması planlanan Cizre Barajı ve HES projesi için 2019 yılında düzenlenen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporu yeniden düzenlenecek midir?
- 2) Söz konusu barajı kurulacağı bölgede doğaya vereceği zararlar hakkında bakanlığınızın görüşü nedir?
- 3) Baraj yapım projesi esnasında Dicle Nehri'nde ve etrafındaki canlı yaşamının tehlikeye gireceğinden haberdar mısınız?
- 4) İnşaat sırasında dinamit patlatmak gibi yöntemlerin de kullanılacağı hesaba katıldığında oluşacak olan hava ve toprak kirliliğinin farkında mısınız?
- 5) Cizre Barajı'nın bölgenin elektrik ve su ihtiyacını karşılamak dışında güvenlikçi politikaların sonucu mu inşa edilecektir?
- 6) Söz konusu Baraj projesinin yaratacağı çevre tahribatında sorumluluğu kime ve hangi kuruma aittir?
- 7) Köylülerin evlerini terk etmeleri gerektiği bildirimi yapılmış mıdır? Evleri barajın çalışma kapsamı alanına giren köylüler için konut yapılacak mı?
- 8) Yapılacak konutlar belirlenmeden köylülere evlerinizi terk edin iddiasına yönelik bir açıklama yapacak mısınız?
- 9) Köylülerin geçim kaynakları olan barajın çalışma alanına giren arsalara yönelik bir alternatif oluşturacak mısınız?
- 10) Konut talep eden köylülere yönelik nasıl bir çalışma yürütülecektir? Yapılacak konutlar nerde ve ne zaman yapılacaktır?

CEVAP:

Sözü edilen hususlar; Bakanlığımızın görevler kapsamında incelenmiş olup, 29.07.2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin geçici 1 inci maddesinde "(1) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce, ÇED başvuru dosyası/proje tanıtım dosyası il müdürlüğüne ya da Bakanlığa sunulmuş projelere, bu Yönetmeliğin lehte olan hükümleri ve/veya başvuru tarihinde yürürlükte olan Yönetmelik hükümleri uygulanır." hükmü bulunmaktadır.

Bu itibarla; söz konusu projeye 12.06.2019 tarihinde ÇED olumlu kararı verildiğinden, o dönem yürürlükte olan 25/11/2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 14. maddesinin dördüncü fıkrası "ÇED Olumlu kararı verilen proje için yedi (7) yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda "ÇED Olumlu" kararı geçersiz sayılır." gereği 7 yıl içerisinde yatırıma başlaması durumunda 12.06.2019 tarihli ve 5553 sayılı ÇED Olumlu Kararı geçerliliğini korumaktadır.

Söz konusu proje Tarım ve Orman Bakanlığı, DSİ Genel Müdürlüğü, 10. Bölge Müdürlüğü tarafından Şırnak İli, Cizre İlçesi, Kurtuluş Köyü, İnci Köyü ve Harbak Köyü sınırları içerisinde sulama suyu temini amacıyla planlanmaktadır. Dicle Nehri üzerinde yer alan ve Türkiye'yi terk etmeden önceki en son mansap tesisi olan Cizre Barajı, HES, sulama ve içme suyu tesisleri projesiyle; Ilısu Barajı'ndan enerjisi alınarak bırakılan akımların yeniden regüle edilerek, Dicle Nehri'nin Ilısu Barajından sonraki yaklaşık 40 metrelik düşüşünden enerji üretilmesi, Nusaybin ve Cizre-İdil ovalarında yer alan tarım arazilerinin pompajla sulanması ve Cizre İlçesinin içme suyu ihtiyacının karşılanması planlanmaktadır.

Madencilik faaliyetlerinin çevresel etkileri toz, gürültü, patlatma vb. olarak sıralanabilir. Bu etkiler modelleme ve ölçümlerle tespit edilerek kanun ve yönetmelikler kapsamında ÇED süreçleri içerisinde değerlendirilmektedir. Buna dair ilgili denetim ve kontroller Bakanlığımız ve İlgili Valiliklerce (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) her yıl rutin olarak yerine getirilmektedir.

Ayrıca, madencilik faaliyetleri ile ilgili denetim ve kontroller mevzuatları kapsamında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Maden İşleri Genel Müdürlüğü) tarafından yapılmaktadır.